

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevareudvalget den [2. december 2020]

2. udkast

(Præciseringer)

Betænkning

over

Forslag til lov om aflivning af og midlertidigt forbud mod hold af mink

[af ministeren for fødevarer, fiskeri og ligestilling (Mogens Jensen)]

1. Ændringsforslag

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri har stillet 14 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

◇

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

<Parti/partier>

◇

Enhedslisten

Enhedslisten støtter lovforslaget om afvikling af minkavl af hensyn til betydelig risiko for folkesundheden. Enhedslisten mener, at det var en alvorlig fejl, at regeringen i starten af juli 2020 skiftede strategi og holdt op med at aflive alle mink på smittede farme. Den ændrede strategi har medført, at flere minkfarme blev smittet, og at corasmitten i større grad har bredt sig til befolkningen i landsdele med mange minkfarme hertil kommer den omfattende nedlukning af 7 kommuner i Nordjylland i en periode. 2.000 smittede mennesker med mink relaterede corona-variationer er dybt alvorligt, og det har været medvirkende til dødsfald.

Beslutningen om, at slå alle mink ned er rigtig i lyset af den klare og alvorlige risikovurdering fra sundhedsmyndighederne. Desværre er der begået alvorlige fejl i beslutnings-

processen. Forløbet skal derfor gennemgå en uvildig undersøgelse, ligesom der skal arbejdes med et nyt parlamentarisk undersøgelsesredskab, som kan tages i brug om nødvendigt for at afdække minksagen.

Enhedslisten har i mange år arbejdet for en kontrolleret afvikling af minkavlen i Danmark ud fra dyreetiske grunde. Vores tidligere foreslåede afvikling af minkavl over fem år i flere beslutningsforslag ville have været lovligt og langt billigere end den hurtige, men sundhedsmæssigt nødvendige, afvikling, som nu foretages. En lang række lande i EU har besluttet afvikling af minkavl.

Vi forholder os meget kritisk til håndtering af, at de nedslagede mink, som bl.a. er beskrevet i § 4 i lovforslaget, og hvor det er uvist, om den allerede foretagne nedslagting og nedgravning i to massegrave i Jylland, hvoraf den ene nedgravning er sket for tæt på en sø, måske er foretaget på et ulovligt grundlag. I al fald er nedgravningen foretaget inden, at § 4 i lovforslag nr. L 77 er vedtaget af Folketinget.

Vi finder det uklart, om ulovliggørelsen af minkavl frem til den 31. december 2021 medfører, at minkavl fra 2022 kan være lovlig, og dette bør have væsentlig betydning for, hvad der aftales angående erstatninger til minkavlere. Enhedslisten støtter, at lovforslaget skal medføre en permanent afvikling af minkavl.

Enhedslisten finder det vigtigt, at de lønmodtagere, der har arbejdet indenfor minkerhvervet, og erhvervets leverandører hjælpes videre til efteruddannelse og beskæftigelse i andre erhverv.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, tiltrådt af
◊:

Til § 3

1) I stk. 1 og 2 ændres »20 kr.« til: »30 kr.«, og »senest« ændres til: »i perioden fra og med den 1. oktober 2020 til og med«.

[Forhøjelse af tempobonus og fastsættelse af starttidspunkt for aflivningsperioden for opnåelse af tempobonus og yderligere bonus]

2) I stk. 1 ændres »den 16. november« til: »den 19. november«.

[Forlængelse af aflivningsperioden for opnåelse af tempobonus]

3) I stk. 2 ændres »den 9. november« til: »den 12. november«.

[Forlængelse af aflivningsperioden for opnåelse af yderligere bonus]

4) Stk. 3 affattes således:

»Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan i særlige tilfælde udbetale tempobonus og yderligere bonus, uanset om betingelserne i stk. 1 og 2 ikke er opfyldte.«

[Udbetaling af tempobonus og yderligere bonus i særlige tilfælde]

Ny paragraf

5) Efter § 4 indsættes før overskriften før § 5:

»Dispensation fra reglerne om helt eller delvis bortfald af afgørelser

§ 01. Miljøministeren kan, for så vidt angår mink, træffe foranstaltninger og fastsætte regler om dispensation fra reglerne om helt eller delvis bortfald af afgørelser efter § 59 a i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. og §§ 78 a og 78 b i lov om miljøbeskyttelse samt regler fastsat i medfør heraf.«

[Bemyndigelse til at dispensere fra reglerne om helt eller delvis bortfald af afgørelser]

Til § 6

6) I stk. 1 ændres »uden retskendelse« til: »efter indhentet retskendelse«.

[Krav om retskendelse ved adgang til offentlige og private ejendomme m.v. med henblik på håndhævelse af loven]

Til § 7

7) Stk. 1 affattes således:

»Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om, at staten ved aflivning af mink, der er anskaffet

for lovens ikrafttræden, yder erstatning og kompensation, der svarer til minkenes værdi, samt erstatning og kompensation til dækning af det herved opståede driftstab.«

[Bemyndigelse til fastsætte regler om udbetaling af erstatning og kompensation svarende til minkenes værdi og til dækning af det herved opståede driftstab]

8) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, i hvilket omfang omkostninger i forbindelse med aflivning efter § 2, stk. 1, afholdes af staten.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

[Bemyndigelse til at fastsætte regler om omkostninger i forbindelse med aflivning]

9) I stk. 2, der bliver stk. 3, ændres »eller« til: »og«.

[Præcisering af bestemmelsen]

10) I stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter »stk. 1«: », herunder erstatning og kompensation til visse følgerhverv.«

[Bemyndigelse til at fastsætte regler om erstatning og kompensation til visse følgerhverv]

11) I stk. 3, der bliver stk. 4, ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.

[Udvidelse af bemyndigelsen til at fastsætte regler om behandling af sager om erstatning og kompensation]

Til § 9

12) I stk. 1 indsættes efter »Lovtidende«: », jf. dog stk. 2«.

[Konsekvensændring]

13) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelse af §§ 3 og 7. Ministeren kan fastsætte, at bestemmelserne træder i kraft på forskellige tidspunkter.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

[Bemyndigelse til at bestemme ikrafttrædelsestidspunktet af lovens §§ 3 og 7 ved bekendtgørelse]

14) I stk. 2 og 3, der bliver stk. 3 og 4, ændres den 1. december 2020« til: »den 1. januar 2021«.

[Ændring af dato for strafpålægning og frist for indsendelse af ansøgning om tilladelse til tekniske og videnskabelige undersøgelser]

Bemærkninger

Til nr. 1

Med den foreslåede ændring forhøjes størrelsen af tempobonus til minkavlere fra 20 kr. til 30 kr. pr. mink. Den foreslåede ændring indebærer endvidere en fastlæggelse af perioden, hvor tempobonus og yderligere bonus efter § 3, stk. 1 og 2, i det fremsatte lovforslag kan opnås. De foreslåede ændringer medfører således, at der kan opnås tempobonus og yderligere bonus for mink, der er aflivet i perioden

fra den 1. oktober 2020 til og med de under ændringsforslag nr. 2 og 3 foreslåede datoer.

I det omfang de pågældende bonusordninger udgør anmeldelsespligtig statsstøtte, skal de anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend de kan sættes i kraft.

Til nr. 2

Med den foreslåede ændring forlænges aflivningsperioden for opnåelse af tempobonus fra den 16. november 2020 til den 19. november 2020.

I det omfang tempobonusordningen udgør anmeldelsespligtig statsstøtte, skal de anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend de kan sættes i kraft.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring indebærer, at aflivningsperioden for opnåelse af yderligere bonus forlænges fra den 9. november 2020 til den 12. november 2020.

I det omfang den yderligere bonusordning udgør anmeldelsespligtig statsstøtte, skal de anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend de kan sættes i kraft.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring indebærer, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri i særlige tilfælde kan udbetale tempobonus og yderligere bonus, uanset om betingelserne i lovforslagets § 3, stk. 1 og 2, ikke er opfyldte.

Særlige tilfælde kan eksempelvis omfatte situationer, hvor det ikke skyldes den enkelte minkavlernes forhold, at afslutningen af minkaflivningen ikke er sket inden for de i lovforslagets § 3, stk. 1 og 2, nævnte datoer. Det kan bl.a. være situationer, hvor det af ressource- eller logistikmæssige årsager ikke har været muligt for den enkelte minkavler at iværksætte og gennemføre aflivning inden de nævnte datoer. Den foreslåede bestemmelse giver også mulighed for, at ministeren i ekstraordinære situationer og efter en konkret vurdering kan yde tempobonus og yderligere bonus. Det kan eksempelvis være tilfældet, hvor adgangen til at eksportere levende dyr fra besætningen inden lovens ikrafttræden er udnyttet, og hvor den resterende del af besætningen er aflivet.

I det omfang de pågældende bonusordninger udgør anmeldelsespligtig statsstøtte, skal de anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend de kan sættes i kraft.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring indebærer, at miljøministeren, for så vidt angår mink, bemyndiges til at træffe foranstaltninger og fastsætte regler om dispensation fra de gældende regler om helt eller delvis bortfald af afgørelser efter henholdsvis § 59 a i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) og §§ 78 a og 78 b i miljøbeskyttelsesloven samt regler fastsat i medfør af begge love. Ved afgørelser forstås tilladelser, godkendelser, dispensationer og andre afgørelser meddelt efter henholdsvis husdyrbrugloven og miljøbeskyttelsesloven eller regler fastsat i medfør af begge love.

Den foreslåede bestemmelse skal medvirke til at afbøde de konsekvenser, som det midlertidige forbud mod hold af

mink kan medføre for minkavlerne. Den foreslåede bestemmelse skal således medvirke til at sikre, at minkavlere ikke mister produktionsretten som følge af de gældende regler om helt eller delvis bortfald af afgørelser. Forslaget skal dermed gøre det nemmere for minkavlere at reetablere deres virksomheder, når det midlertidige forbud mod hold af mink ophører.

Til nr. 6

Den foreslåede ændring indebærer, at der ikke kan ske adgang til offentlige og private ejendomme m.v. med henblik på håndhævelse af loven uden retskendelse. Med den foreslåede ændring stilles der således krav om, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, andre offentlige myndigheder eller offentlige institutioner skal indhente en retskendelse, førend der kan kræves adgang til offentlige og private ejendomme, lokaliteter, transportmidler, forretningsbøger, papirer m.v., herunder elektroniske data, med henblik på varetagelse af opgaver efter det fremsatte lovforslag eller regler fastsat i medfør heraf.

Det bemærkes, at den foreslåede ændring ikke ændrer ved, at der ikke er et krav om retskendelse i de tilfælde, hvor der er samtykke til, at myndighederne kan få adgang til ejendommen.

Det foreslåede krav om indhentelse af retskendelse vil medføre yderligere administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Til nr. 7

Den foreslåede ændring indebærer, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, bemyndiges til at fastsætte regler om, at staten ved aflivning af mink, der er anskaffet før lovens ikrafttræden, yder erstatning og kompensation, der svarer til minkenes værdi, samt erstatning og kompensation til dækning af det herved opståede driftstab. Bemyndigelsen til at fastsætte regler om erstatning og kompensation omfatter som udgangspunkt ikke erstatning til besætninger, der er eller har været underlagt restriktioner efter lov om hold af dyr. Bemyndigelsesbestemmelsen udelukker dog ikke, at der ydes yderligere erstatning og kompensation til samtlige besætninger, hvis mink er aflivet som følge af covid-19.

Ministeren kan eksempelvis anvende bemyndigelsen til at fastsætte regler om opgørelsesmetoder for erstatning og kompensation samt størrelsen heraf, herunder at retten til erstatning og kompensation bortfalder for værdien af pelsede mink. Heraf følger, at hvis minkene ikke pelses, kan dette få betydning for størrelsen på minkavlernes erstatning. Hvis avlsdyr pelses, kan der dog fortsat ydes erstatning for den yderligere værdi, som avlsdyret repræsenterer.

Den nærmere fastsættelse af sådanne regler vil blive fastsat efter forhandling med Folketingets partier.

Det forudsættes, at de regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede ændring som minimum svarer til den erstatning, der ydes efter lov om hold af dyr, for så vidt angår ikke smittede besætninger, hvormed det tilsigtes, at den erhvervsdrivende stilles som ved ekspropriation. Der vil blive fastsat regler om, at der i tilfælde af ekspropriation ydes fuldstændig erstatning.

I det omfang der er tale om anmeldelsespligtig statsstøtte, skal den anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend den kan sættes i kraft.

Til nr. 8

Med den foreslåede ændring bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte regler om, i hvilket omfang omkostninger i forbindelse med aflivning efter § 2, stk. 1, kan afholdes af staten. Bemyndigelsen omfatter ekstraordinære og rimelige omkostninger, der er forbundet med de særlige omstændigheder ved aflivning af hele besætninger, herunder besætninger hvor også avlsdyr aflives, og som minkavlere ikke ellers ville have haft. Der kan eksempelvis blive tale om omkostninger til ekstra frysekapacitet, oplagring m.v. Rimelige omkostninger, der er afholdt af minkavlere, kan således afholdes af staten efter regler fastsat i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Det bemærkes, at den foreslåede ændring ikke ændrer ved, at den almindelige tabsbegrænsningspligt gælder for minkavlere, når staten yder erstatning for ekstraordinære og rimelige omkostninger

Den nærmere fastsættelse af sådanne regler vil blive fastsat efter forhandling med Folketingets partier.

I det omfang der er tale om anmeldelsespligtig statsstøtte, skal den anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend den kan sættes i kraft.

Til nr. 9

Den foreslåede ændring præciserer, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til at fastsætte regler om erstatning og kompensation som følge af forbuddet mod hold af mink i det fremsatte lovforslags § 1, stk. 1.

I det omfang der er tale om anmeldelsespligtig statsstøtte, skal den anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend den kan sættes i kraft.

Til nr. 10

Den foreslåede udvidelse af bemyndigelsen i § 7, stk. 2, i det fremsatte lovforslag indebærer, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om erstatning og kompensation til visse følgeerhverv som følge af forbuddet mod hold af mink. Ved visse følgeerhverv forstås bl.a. fodercentraler, pelsierier og minkforarbejdningsvirksomheder samt auktionshuse. Udvidelsen af bemyndigelsen omfatter alene følgeerhverv, der i det væsentlige er afhængige af minkavl for at kunne drive virksomhed.

Den nærmere fastsættelse af sådanne regler vil blive fastsat efter forhandling med Folketingets partier.

I det omfang der er tale om anmeldelsespligtig statsstøtte, skal den anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend den kan sættes i kraft.

Til nr. 11

Den foreslåede ændring medfører, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til også at kunne fastsætte regler om behandling af sager om erstatning og kompensation omfattet af den under nr. 8 foreslåede § 7, stk. 2.

Den nærmere fastsættelse af sådanne regler vil blive fastsat efter forhandling med Folketingets partier.

I det omfang der er tale om anmeldelsespligtig statsstøtte, skal den anmeldes til og godkendes af Europa-Kommissionen, førend den kan sættes i kraft.

Til nr. 12

Den foreslåede ændring er en konsekvensændring som følge af den under nr. 13 foreslåede § 9, stk. 2, der bemyndiger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at bestemme ikrafttrædelsestidspunktet af §§ 3 og 7 ved bekendtgørelse.

Til nr. 13

Med den foreslåede ændring af lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse i § 9 bemyndiges ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til at fastsætte tidspunktet for ikrafttrædelse af lovens §§ 3 og 7. Ændringsforslaget bemyndiger også ministeren til at fastsætte, at bestemmelserne træder i kraft på forskellige tidspunkter.

Den foreslåede ændring skyldes, at lovforslagets bestemmelser om erstatning, kompensation samt tempobonus og yderligere bonus ikke kan træde i kraft, førend de igangværende drøftelser med Europa-Kommissionen om forholdet mellem disse bestemmelser og EU-rettens statsstøtteregler er afsluttede og eventuelle anmeldelsespligtige ordninger er godkendt af Europa-Kommissionen. Drøftelserne med Europa-Kommissionen forventes tilendebragt i løbet af kort tid, men kan muligvis ikke afsluttes og godkendes inden lovforslagets vedtagelse. Med ændringsforslaget bliver det muligt at udskyde ikrafttrædelsen af lovforslagets §§ 3 og 7, indtil der er fundet en afklaring med Europa-Kommissionen.

Til nr. 14

Den foreslåede ændring i § 9, stk. 2, i det fremsatte lovforslag, som bliver § 9, stk. 3, indebærer, at de ansvarlige for hold af mink ikke vil kunne straffes for at overtræde forbuddet mod at holde mink, der er anskaffet før lovens ikrafttræden, eller straffes for at overtræde et forbud eller påbud meddelt efter det i lovforslaget foreslåede § 5, stk. 2, om f.eks. aflivning af mink, der er anskaffet før lovens ikrafttræden, før den 1. januar 2021. Formålet med denne foreslåede ændring er at sikre, at der ikke kan blive tale om straf af de personer eller virksomheder, der er ansvarlige for hold af mink, som er anskaffet før lovens ikrafttræden, førend der er gået en rimelig tid fra indførelsen af forbuddet mod hold af disse mink.

Den foreslåede ændring i § 9, stk. 3, i det fremsatte lovforslag som bliver § 9, stk. 4, indebærer, at ansøgning om tilladelse efter § 1, stk. 4, i det fremsatte lovforslag, skal indgives senest den 1. januar 2021, for så vidt angår tekniske og videnskabelige undersøgelser, der er iværksat før lovens ikrafttræden.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 10. november 2020 og var til 1. behandling den 13. november 2020. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Fødevarerudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i <antal> møder.

Høringssvar

Et udkast til lovforslaget er ikke forinden fremsættelsen sendt i høring, da der er et akut behov for at vedtage de tiltag, som lovforslaget indeholder. Under hensyn til, at lovforslaget ønskes behandlet hurtigst muligt, er lovforslaget heller ikke sendt i høring samtidig med fremsættelsen. Miljø- og Fødevareudvalget besluttede den 19. november at foretage en høring over lovforslaget, og samme dag sendte udvalget lovforslaget og et høringsbrev til en række forskellige høringsparter.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 14 bilag på lovforslaget.

[Samråd

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til miljøministeren og ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri til mundtlig be-

svarelse, som ministrene har besvaret i et åbent samråd med udvalget den 2. december 2020. Ministrene har efterfølgende sendt udvalget de talepapirer, der dannede grundlag for ministrenes besvarelse af spørgsmålet.]

Udvalget har herudover stillet 1 spørgsmål til statsministeren til mundtlig besvarelse, som statsministeren ikke ønsket at besvare, der henvises til statsministerens brev af 1. december 2020, jf. L 77 – bilag 13.

Udvalget har efter afgivelse af betænkning tre udestående spørgsmål til mundtlig besvarelse, et samråd med sundheds- og ældreministeren og ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, som er planlagt til afholdelse den 4. december, et samråd med sundheds- og ældreministeren planlagt til afholdelse den 7. december og et med forsvarsministeren planlagt til afholdelse den 8. december.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 170 spørgsmål til henholdsvis statsministeren, ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, sundheds- og ældreministeren, justitsministeren, forsvarsministeren og miljøministeren til skriftlig besvarelse, [som disse ministre har besvaret].

Anders Kronborg (S) Anne Paulin (S) Bjarne Laustsen (S) Christian Rabjerg Madsen (S)

Kasper Roug (S) nfm. Malte Larsen (S) Mette Gjerskov (S) Troels Ravn (S) Zenia Stampe (RV)

Rasmus Helveg Petersen (RV) Carl Valentin (SF) Rasmus Nordqvist (SF) Signe Munk (SF) Søren Egge Rasmussen (EL)

Mai Villadsen (EL) Susanne Zimmer (UFG) Erling Bonnesen (V) Hans Christian Schmidt (V) Thomas Danielsen (V)

Torsten Schack Pedersen (V) Anni Matthiesen (V) Jacob Jensen (V) René Christensen (DF) fmd. Kathrine Olldag (DF)

Lise Bech (DF) Egil Hulgaard (KF) Per Larsen (KF) Peter Seier Christensen (NB) Henrik Dahl (LA)

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	48	Liberal Alliance (LA)	3
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	42	Alternativet (ALT)	1
Dansk Folkeparti (DF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	13	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	4
Nye Borgerlige (NB)	4		